

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — 2 „ — „
 Na štvrt roka — 1 „ 20 „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 p. p. komorník, kraj. vyslanec.

Majiteľ a vydavateľ :

JAN MOLNÁR.

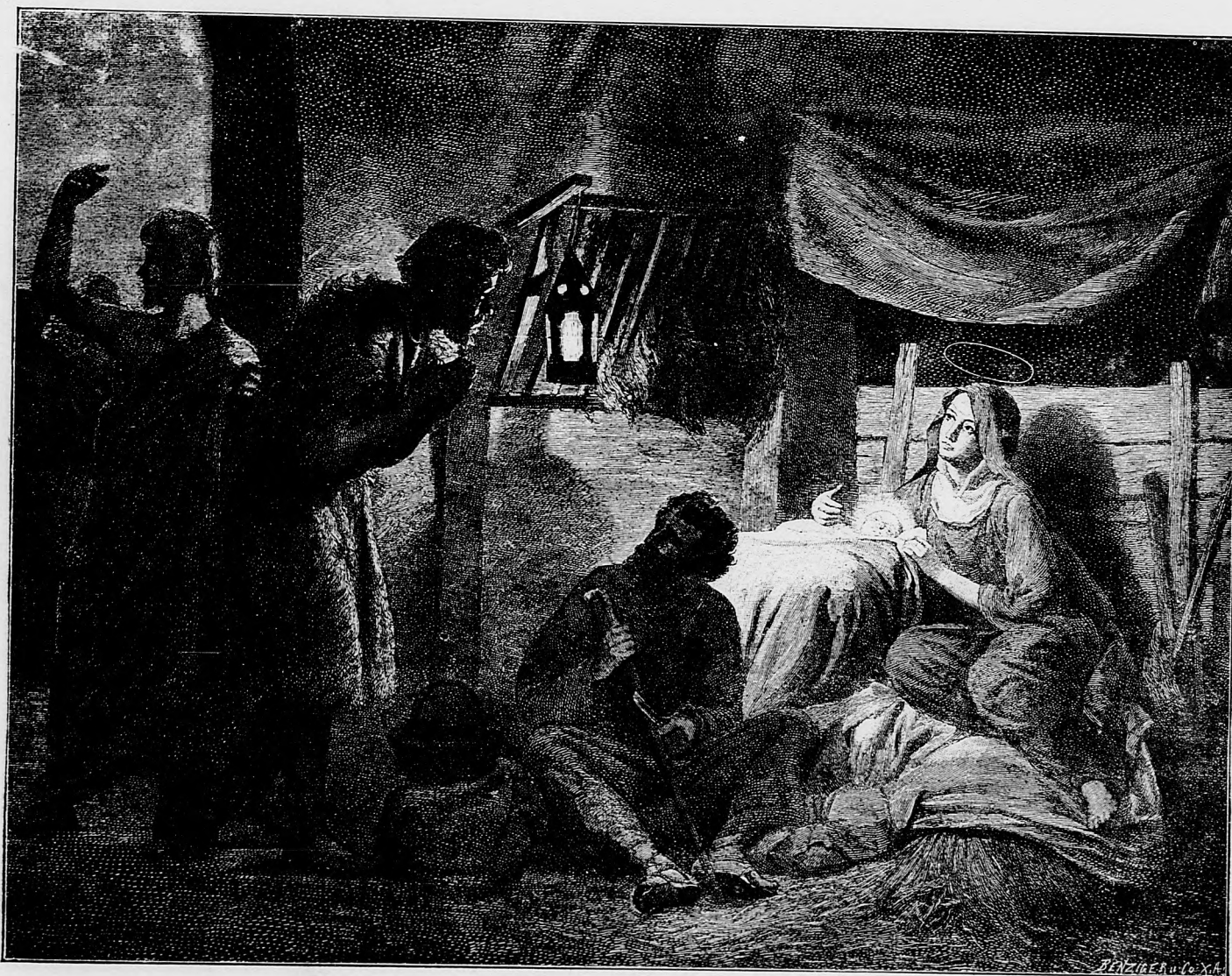
Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 4 stĺpcového
 malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Na Vianoce.

Vítam ňa deň slavný, ktorý spásu si priniesol!
 Tisíce rokov čakalo ňa hriešne pokolenie, a s tebou splnilo sa proroctvo a túženie patriarchov
 a svätých mužov. — Radostný chýr rozniesol sa

po betlehemských pustatiniach. Narodil sa slúbený Messiaš. Plesalo nebo i zem. Narodenie Spasiteľa rozžiarilo srdcia, a stelesnila sa v nich nádej. — Odvtedy vreľá vďaka a vrúcna modlitba millionov obracia sa k Betlehemu. Milá tá udalosť, ktorej svedkovia boli pobožní pastieri, každý

Prvé sväté Vianoce.

rok opätuje sa v katolíckych kostoloch pri polnočnej omši svätej.

Vianoce sú nám najmilšie a najvýznamnejšie sviatky. Teší sa im starý mladý. S radosťou myslíme na noc svätú, a pamäť naša zablúdi k jaslám, v ktorých ležal kráľ kráľov, Ježiš, Spasiteľ náš. A toto je tá radosť, ktorá dnes plápolá v srdciach našich. Neudusí ju nikto, čo by ako dobíjali na brány cirkve zlomyselné ruky nevercov.

Dnes zjaví sa pred nami utešený obraz. Vidíme Boha medzi nami. Vidíme nebo na zemi a pokoj svätý. My na kolená padáme a prespevujeme s Anjelmi: Sláva Bohu na nebi, a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle! Chválu vzdávame Bohu za lásku a za obeť, a prosíme ho, aby nás požeňnal skrz narodenie Syna svojho.

Sem pospiechajte všetci, aj vy vzteklí nepriatelia cirkve, a hľadte na jaslá. Matky a otcovia! Učte sa lásku a poslušnosť od Marie a od Jozefa. Ak duša vaša čistá je, ak s pevnou vierou svätíte deň tento: tak máte šťastlivé Vianoce, a radosť vaša podobá sa tým, ktorí prví klaňali sa Ježiškovi.

Svätá noc táto priniesla ľuďom potechu, pokoj a spásu. Toto hlásali Anjeli. To znamenala jasná hviezda nad jaskyňou.

Pokoj, pokoj ľuďom! Toto žiari z jaslí, v ktorých leží božie Dieťa. Pokoj, ktorý potvrdila večitá láska. Boh uzavrel smluvu s človekom, že rozviaže putá hriechu, v ktorom nachodí sa, a že vloží do srdca jeho pokoj, a učiní ho blaženým. A smluvu túto potvrdil pečatou chudoby, lebo pokoj len vtedy prebýva v srdci a je on úprimný, a človek len vtedy obsiahne spásu, jestli miluje chudobných. Teda nenie pokoj bez lásky oproti biednym a zarmúteným. Veľké slovo, ale pravé! Sám Boh ho povedal!

V pochybnosti, v neistote, v núdzi a v hriechu žil človek. Srdce jeho bolo soschnuté, z očí jeho vyhasol blesk pre slzy, ktoré ronil v biede svojej. Tmolil sa po zemi, lebo nachodil sa vo večitej tme. Hľadal, čo len bledú lúč svetla, aby sa vyslobodil zo zúfalého postavenia. Dvere raja zatvorily sa pred ním. Údy jeho tlačily putá otroctva. Bol nešťastlivý a volal o pomoc. A Boh uslyšal žalostné volanie jeho, a smiloval sa nad ním. Sišiel dolu, aby na zemi bolo nebe, aby roztrhal putá hriechu a otroctva; aby bolo svetlo,

a aby potešil biedneho človeka. Chudobu doniesol sebou do opustenej a chladnej maštali.

Divotvorná zbraň! Lebo však človek hrozí sa chudoby, a Ježiš s ňou podmanil celý svet. Millionom zostalo evanjeliumom: že možno je aj v chudobe dosiahnuť blaženosť a spásu. Aj v chudobe môže byť spokojnosť.

Áno! Oddať sa do vôle božej, milovať blížneho; milovať Ježiša, ktorý dnes sa narodil; uspokojiť sa s tým, čo máme, a nenalakať sa nedôstatku; dôverovať Bohu: sú lieky na bóle naše a sú základom spásy, ktorú Ježiš bez rozdielu každému doniesol. Lieky této najdeme pri jaslách božieho Dieťaťa.

Podme teda do Betlehema, lebo suché srdcia naše potrebné sú toho, aby nadobudly lásky, viery a nádeje.

Nikdy nebol svet taký sobecký, zátvrdlivý, zlý, závistlivý, pomstivý, ľahostajný a hriechy, ako teraz. Cnosť, šlachetnosť, nábožnosť a čistotu duše opustil, a miesto toho baží po bohatstve, vystiera ruky po cudzom, a v tom nachodí záľubu, čo je podlé. Po bohatstve a rozkoši sháňajú sa ľudia, a za to obetujú statočnosť, rodinné blaho a spásu. A pre toto nenie pokoja na svete. Pokoj, o ktorom Anjeli spievali v čas narodenia Ježiša. Nie Ježiš naplňuje dnes srdcia, nie láska, ale hriech, náruživosť, dychtivosť po pokladoch a špatná sobeckosť. Práve také časy žijeme, aké boly v dobe pohanstva, pred narodením Ježiša. Prepíati a nepriateľskí ľudia dostali vládu do ruky. Tito nenávidia chudobu a slobodu. Prenasledujú chudobného, a chladnokrevne ženú ho do otroctva. Za modlu postaví pred neho násilenstvo a divokosť, a chcú nás prinútiť, aby sme sa teito ošklivej modle klaňali a nie slobode a nie pravde, ktorá je sám Boh!

Preto je potrebné, aby sme šli do Betlehema hľadať potechu a silu k zápasom. Putujme ta, kde On, táto nekonečná láska, spravodlivosť a dobrota sosadol a privinul k sebe chudobu.

Od toho nastal nový život. Život trpezlivosti, duševného pokoja, spokojnosti a samožertvy. Tento život potrebujeme. Ten podvihne človeka z najnižšieho radu do vysosti. Vtedy prestanú rozbroje, nenávisť, spor, sobeckosť a hriech. Narodíme sa znovu v Kristu. Budeme verní bratia navzájom a sestry. Miláčkovia Ježišovi. A obnovenie sa v ňom bude najkrajší vianočný dar jak

preňho, tak aj pre nás. — Oh, keby celý svet putoval dnes do Betlehema a vyrovnal by rozdiely, ktoré panujú medzi nami a naplňujú srdcia naše pomstou, nenávisťou a hnevom!

Pohľad na Ježiša zkontroloval by náruživosť a všteplil by do srdca pokoj, ten pokoj, o ktorom Anjeli prespevovali v svätú noc, keď sa Ježiš narodil.

Podme do Betlehema! Pri jaslách malého Ježiška naučme sa milovať chudobu, a zrieknúc sa zemských žiadostí. Vtedy budeme mať šťastlivé Vianoce, a môžeme s radosťou prespevovať: Sláva Bohu na nebi, a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!

O. H.

Štedrý deň.

Najhlavnejšia studnica radosti je v tomto čase slavnosť Narodenia Spasiteľa. Na túto sa vzťahujú všetky nábožné pohyby v tichej domácnosti. A keď už nastáva deň svätvečerný, takrečená vigília Narodenia Krista Pána, tu sú matky zaujaté hneď s pečivom, hneď s čistým príbytkom a domových riadov, hneď s vyhotovovaním stromčeka pod závojom skrytej dietkam neviditeľnosti, ktoré ony nekdý na obdiv vyzdobujú. Diety ale medzitým skáču, tešia sa nevinne a skúmajú celý deň po Jezuliatku. Medzitým prišiel ten prežiadaný večer, spolu ale i čas k modlitbe. Tu diety radosti plné pokľakajú k stolu, jakoby k oltáru domácejmu a modlia sa skrúsené, dychtively očakávajú svoj podiel. Tu medzi modlitbou odrazu zvonček u dvier svetlice, a hľa vystrojený zelený stromček, s ovocím a inými dary, stojí uprostred izby, na podiv ozdobený! Diety tu zaraz skočia, plesajú a hľadajú na preutešenú túto radovánku, objavujú svoju radosť tým, že hneď tatinku, hneď maminku volajú a ukazujú rozličné dary, ktorými Ježišek stromček ozdobil. I bezpochyby tešia sa tiež rodičia nad touto nevinnou radosťou dietok, a vyprávajú im, že len také deti dostanú podiel z toho stromčeka, ktoré sa dobre, poslušne a radi modlia.

Tento Ježiškov stromček upamätáva i odrostlých na to, že aj im je pripravený prístup k stromu života. Tento čas je ovšem najprihodnejší, kdežto sa slová rodičov do mladých detinských srdečiek hlboko zaštepia a zakorenia: a preto aj semeno do dobrej zeme hodené prináša tisícero úrodu. Takouto obyčajou upevňuje sa v deťoch viera a láska k Bohu. Aby sa ale aj celá domáca čelad radovala, povolávajú sa do izby i služobníci, a bývajú tiež od pánov svojich obdarovaní, aby im tak štedrosť a dobrotivosť božská na pamäť privedená bola.

Sláva Bohu na výsosti, pokoj ľuďom dobrej vôle na zemi!

Emanuel Filkorn.

Krestania, kupujte len u krestanov!

Upozornenie.

Po viackrátovom upozornení našom, opätovne musíme žiadať našich velactených predplatiteľov, aby pri oznámení premeny bydliska nezapomenuli sdeliť nám aj najposlednejšie miesto prebývania svojho, lebo tým čínom umožnia nám spešné a akurátne dopravenie časopisu na patričné miesto, kdežto v páde by toto oznámiť zameškali, expedícia naša nenie vstave poslať časopis na novú adresu patričných.

Administrácia.

Dejiny milostivého miesta P. M. v Malej Veske.

Dostať: Edvard Bulický, knihár v Košiciach (Kassa) za 20 halierov, s poštou za 29 hal. Pri objednaní viac výtiskov lacnejšie. Odporúčame.

POLITICKÉ CHÝRY.

Nezákonitosť nových volieb.

Možno, že z volieb nebude nič, ale liberáli predsa sa len pripravujú k voľbám. A tieto voľby nemaly by žiadneho smyslu, a boly by docela protizákonné.

Lebo čo zvíťazí Tisza s novými voľbami? Tisza nezákonitosť spáchal: či snáď noví ablegáti budú mať právo udobriť, ospravedlniť zrejmú nezákonitosť? K tomu nikto práva nemá. Alebo či bude môcť Tisza vykoreniť opozíciu tak, aby ani jeden z nich do snemu neprišiel? To je nemožnosť. Teda Tisza i po nových voľbách bude práve tam, kde sa nachádza teraz. Opozícia — akákoľvek ona bude — zase len postaví sa proti Tiszovému bezpráviu a zakiaľ by Tisza nezákonitosť nenapravil, nuž nebude môcť ničoho robiť v parlamente ani po nových voľbách.

Protizákonne bez konca.

Tisza teda neobdržal indemnitu a rozpočtu odhlasovaného tiež nemá. Mohol by mať síce hneď jedno i druhé, keby nastúpil cestu zákonnú a keby odstúpil od nezákonnej resolúcie z novembra 18 ho. Ale Tiszu odvrátiť od nešťastlive volenej cesty je nemožno, on ženie sa proti všetkým zákonom ďalej ako šialený.

Kossuthovi, ktorý v mene spojenej opozície udal podmienky mieru, odpovedal Tisza, že od nových svojich stanov neodstúpi a že odvolá sa na národ a vypíše nové voľby či mu opozícia odhlasuje indemnitu a či nie. A v týchto posledných slovách trčí zase tá najopovážlivejšia svevola, ktorej sa dosiaľ nikto nedopustil a sotva sa jej aj Tisza bude môcť dopustiť. Lebo krajina uhorská má isté, nedotknuteľné, základné zákony celého svojho jestvovania a medzi týmito najvážnejšími zákonami je aj

to nariadenie, že u nás v Uhorsku *nesmie sa rozpustiť snem prv, než by bol rozpočet krajinský odhlasovaný.*

Teda ani Tisza nesmie dať rozpustiť snem bez rozpočtu, alebo bez indemnity. A preto aj spojená opozícia je presvedčená o tom, že kráľ neprivolí k takej nezákonnosti a nedovolí rozpustiť snem bez indemnity.

Na to poukazuje aj táto okolnosť: Tisza keď na sneme nemohol ničoho vykonať s potrebnou mu indemnitou, odročil predbežne zasadania snemové a šiel do Viedne pred kráľa. Tu keď predniesol politické polozenie vlády, naložené mu bolo, aby ešte 28. decembra zadržal jedno zasadnutie. Po novom roku že sám kráľ osobne zakľúči snemové obdobie, potom by už nasledovali hneď voľby nové.

Prípravy k voľbám.

Tisza natolko je namyslený, že ufá si nahovoriť kráľa k privoleniu na voľby i mimozákonné. Možno však, že toto bude jeho zlomkrk, lebo ak že by vedel falošnými dôvodami nahovoriť aj kráľa k takému privoleniu, nuž je isté, že voľby tie by musely byť na *zvláštny rozkaz kráľov* poctive prevádzané. Budú-li ale voľby len trošičku poctivé, v tom páde liberáli skoro všade prehrávajú. A zas jestli by Tisza proti rozkazu kráľovmu chcel pri voľbách hnusne násilničiť, vtedy by sa to násilničenie dokázalo a Tiszu by urazený kráľ pozbavil úradu.

Preto vidíme, že s jednej strany aj sám Tisza neprestajne a dôrazne hlása, že voľby jeho *nebudú* násilné, s druhej ale strany všetko možné sa robí v prospech liberálneho víťazstva pri voľbách. Tak n. pr. už povolávajú vojakov rezervistov do služby. To preto, lebo budú potrební rukovať k voľbám. (Je to haňa, že v Uhorsku ešte vždy komanduje sa skoro celé vojsko ako by proti voličom.) A potom liberáli budú mať aj ten ošoh z toho, že opozícii aj niekoľko dobrých hlasov odpadne, lebo medzi rezervistami jesto veľmi mnoho voličov opozicionálnych.

V hlavnom meste chcú vystúpiť daktorí ministri za ablegátov. Tu pripravujú sa tiež tak, ako nikdy dosiaľ. Na príklad popisujú ministerských úradníkov do jedného a každý musí udať, akého je prosvedčenia politického, a či by hlasoval aj na opozíciu. — Je nie div, že liberáli nedôverujú už ani vo vlastných poddaných, lebo veru nespokojnosť a odpor proti násilnostvam liberálnym po celej krajine sa akosi veľmi vzráha. Aj tie najliberálnejšie okresy volebné prestupujú k opozícii. A čo sa snáď nestalo nikdy, našly sa už viaceré stolice, ktoré na svojich shromaždeniach odhlasovaly nedôveru Tiszovej vláde. Podobne učinily i mnohé mestá.

Význam nastávajúcich volieb.

Medzi liberálmi panuje neistota, lebo obávajú sa nových volieb. Preto jedna hodná čiastka náklonná by bola pomeriť sa dajako s opozíciou a pripomôcť k praveďnému účinkovaniu parlamentu. I pokúsili sa vyjednávať s členami sporej opozície. Ale v opozícii je

málo dôvery oproti Tiszovi, lebo Tisza vie pekne slubovať a sluby svoje ľahko nezadržáť. Tak bol slúbil, že zreformuje zákon volebný a neučinil to. Slúbil aj tu verejne, keď ho na otázku bol bral Rakovszky, že vo všetkom pridržáť sa chce pravidiel snemových, a predsa násilnicky zrušil všetky tie pravidlá. Osvedčil bol, že v mimozákonnom stave nepustí sa do volieb, a hľa, teraz otvorene povie, že veru i v stave mimozákonnom rozpustí snem. Nuž voči takému ministrovi, ktorý tak zjavne narušuje dané slovo, nemôže ani mať dôvery opozícia. Toto Rakovszky aj vytýkal Tiszovi v reči veľmi ostro povedanej a Tisza nevedel sa ako vyhovoriť.

Opozícia uzavrela, že pri tých voľbách bude pokračovať svorne. Jedni druhého budú napomáhať dľa toho, ktorá stránka bude mať väčšie výhľady v okrese. V tom smysle upravili aj spoločný ohlas na národ o význame nastávajúcich volieb. Otázka, pre ktorú bojujú opozicionalisti, týka sa nielen slobody ablegátov, ale hlavne týka sa ona samého národa. Lebo národ na to vysielal svojich ablegátov do snemu, aby tu zastupovali najvážnejšie záujmy národa. Najvážnejšie ale pre národ je, aby neváľaly sa naň nesnesiteľné, zbytočné farchy vojenské. Tiszova vláda ale chce zväčšiť počet vojakov obrovsky a popri tom zväčšiť i výdavky a farchy vojenské tiež obrovsky, až do nemožnosti. Statočný ablegát na také strašné farchy pristať nemôže, proti ním bojovať musí. Tak bojujú teraz sporení opozicionalisti a tak i všetci tí statočnejší liberáli, ktorí z liberálnej strany vystúpili. Aby ale proti Tiszovi títo statoční mužovia tak bojovať nemohli, za to vymyslel Tisza nové, násilnicke pravidlá a zato chce previesť protizákonne voľby nové. Zvíťazí-li Tisza a jeho násilenstvo pri voľbách, národ bude pozbavený všetkej obrany a hrúzovláda liberálna stupne mu na krky, aby vyprešovala z neho tie ohromné farchy vojenské, ktoré národ napozatým bez slova a bez obrany znášať bude musieť.

V tomto záleží preveliký význam budúcich volieb. Len trochu statočnosti a vytrvalosti so strany voličov, a vysvobodí sa istotne krajina zpod jarma najvyššieho nebezpečného svevolných liberálov. Preto majme sa všetci na pozore a majme s liberálmi a pololiberálmi pokoj svätý. A dajme si pozor i na socialistov a na polovičatých socialistov. Jejich noviny napádajú sice aj vládu, ale väčšmi napádajú opozíciu, upodozrievajú ťažky a statočný boj náš. Takí rozumkári a kriklúni, čo vám hovoria alebo píšu proti strane ľudovej, to sú hrobári národa, ktorí vám oči zaslepujú, aby ste tým ľahšie hnaní mohli byť pod jarmo liberálne.

Bojov sa teda nebojme, víťazstva sa iste ufajme. Tábor náš veľmi rozmnožuje sa, liberálov ale ubýva. Nech pridajú sa teraz všetci k nám, aj ryhtári a úradníci, lebo v liberáloch nádeje mať už nemôžu. Ani židom po dedinách nebude na plat už liberalizmus. Títo nech nasledujú príklad tých rozumnejších židov, ktorí už dobre zacitili blízky pád liberalizmu a opatrne odťahujú sa od neho. Liberálčenie dopomôže i židom k žobráckej palici.

Porady s dissidentmi. Bánffy.

Tí liberálni ablegáti, ktorí pod vodcovstvom grófa Jula Andrásyho vystúpili zo strany liberálnej, menujú sa «dissidenti» čo asi toľko znamená, čo odbojnici.

Vodcovia spojenej opozície radili sa teda aj s týmito dissidentami. Na porade tejto zúčastnili sa krome Andrásyho i viacerí dissidenti a so strany opozičných spojencov boli tam gr. Aladár Zichy, Rakovszky, Apponyi. Košuth aj iní. Porada trvala dlho o ktorej toľko vieme, že ohľadom volieb dohodli sa navzájom tak dissidenti ako aj vodcovia opozície. Gróf Andrásy keď odoberal sa, toto povedal:

— *Heslom buď: Dolu s Tiszom!*

Vodcovia opozície vydržujú každý deň porady, aby boli pripravení voči akýmkoľvek premenám v politike.

Tu poznamenáme, že svornosť a poctivé pokračovanie opozície vzbudzuje všade dôveru. Na vidieku vplyvnejší a neodvislejší páni rad-radom vystupujú zo strany liberálnej.

Desider Bánffy neuprositeľne bojuje tiež proti Tiszovi, svorne s ostatnou opozíciou. Tisza veľmi rád by rozhuckal opozíciu proti Bánffymu. Tým cieľom napádal Bánffyho na sneme liberál Rosenberg, že Bánffy chcel ústavu krajiny vyzdvihnúť a odvolával sa na Tiszu ako na svedka. Tisza potom osvedčil, že je pravda, on že zadal pred padnutím Bánffyho čo ministrapredseda, jedno memorandum (pamätný spis) jemu, aby odvedol ho od násilných volieb mimozákonných.

Na tieto slová Tiszove odvetil Bánffy s tým, že ústavu vyzdvihnúť nikdy nechcel, iba o voľbách boly porady, ale že on radšej prepadol, ako by bol mal voľby prevádzať v dobe mimozákonnej.

Hádka táto Bánffyho s Tiszom nemá väčšieho významu. Ľudová strana koná svoju povinnosť na obranu zákonnosti, a preto, že n. pr. my máme trpké rozpomienky na dobu bánffyovskú, z toho nenasleduje, aby ľudová strana pre vtedajšie chovanie sa Bánffyho ustúpila od spravodlivého boja a aby urobila tú radosť liberálom, že by pre staré hriechy Bánffyho nechcela teraz spolu s ním bojovať proti násilnenstvu Tiszovemu, storáz väčšiemu, akého dopustil sa bol kedysi Bánffy. Len nerozumný, alebo zlomyseľný novinár môže sa pozastaviť na tom, že ľudová strana v takýchto ťažkých časoch nechce byť nevernou zásadám svojim a od boja proti liberálom neustupuje, hoc sa k nej za spolubojovníka aj Bánffy pridá.

Liberálne prípravy.

Liberáli stoja na tom, že voľby byť musejú. Vydržiajú porady tiež zhusta a už ustálili výbor 15-členový, ktorý má pripravovať *ohlas* k národu. Tento ohlas rozpošlú medzi voličov až pred samými voľbami, a to vo všetkých bežných rečiach. V ohlase tom rozpovedia príčiny terajšieho položenia politikého a to budú nadovšetko prizvukovať, že však vláda svojim nezákonným pokračovaním nechce zrušiť slobodu slova ablegátov, ale len ob-

strukciu že chce znemožniť, ale zároveň bude žiadať, aby liberálov «splnomocnil národ k upotrebeniu resolúcie z 18. novembra.» To jest vláda Tiszova chce predsa len úplne zničiť opozíciu, chce, aby bolo ospravedlnené spáchané dňa 18-ho novembra bezprávie, chce, aby na základe tohoto bezprávia mohlo sa násilničiť proti ablegátom, proti národu a proti všetkým ústavným zákonom.

Krome toho ohlasu rozpošlú sa medzi voličov aj reči Tiszove, čo v parlamente na vyhováranie svojho bezprávia povedal. Reči tieto i v slovenčine uvidia svetlo. čo chvíľa budú vám rozdávať notári múdrosti Tiszove, a on si bude myslieť, že sa od tých rečí všetci hneď polepšite a že pôjdete pri voľbách na židovskú stranu. A to by sa vám aj vyplatilo. Tak zriedka býva voľba, a čo všetko od nej závisí! Kde sú voličia nesvedomiti alebo sprostí, tí môžu zapríčiniť krajine toľkej ztraty, ktorá sa tak ľahko napraviť nedá. Ale naši slovenskí voličia sa už mnohému poučili a sú oduševnení a statočnejší, tých liberáli nikdy nesvedú.

Rusko-japonská vojna.

Cen Londýn dochodiace zprávy oznamujú, že Japonci chcú urobiť kombinovaný útok na najvýznamnejšie opevnania port-arturské, ktoré sa vypínajú pri 203-metrovom vrchu a od severu sú bránou pevnosti. O všeobecnom útoku, o ktorom hovorily zprávy minulého týždňa, bližších zprávy niet a tak je pravdepodobné, že to bola len menšia kanonáda, z ktorej zprávy predpovedaly všeobecný útok.

Z Čifu došla zpráva, že ta došiel so šesť matrózmi jeden ruský dôstojník, ktorému sa podarilo na člnu prejsť pomedzi japonské lode. Ten dôstojník doniesol Stösselove zprávy, ktoré čínsky ruský konzul pošle cárovi. Obsah tých zprávy ešte nenie známy, ale ruský officier hovorí, že položenie Port-Artura nenie také kritické, ako to japonské zprávy opisujú. Posledne tri veľké americké parné lode s muníciou a proviantom dostaly sa do Port-Artura a mimo týchto aj viac čínskych člnov s podobným nákladom. Generál Stössel v novších bojoch bol nepriateľskou gulbou ľahšie ranený, ale to poranenie je nie nebezpečné. Na kapituláciu Stössel ani nemyslí, lebo Port-Artur vydrží odpor ešte za mesiace.

Na mandžurskom bojišti neudalo sa nič nového. Generál Kuropatkin a Sacharov zase oznámili, že posledné dni nebolo srážky. Pri rieke Sa stoja nepriatelia v dosavádných pesíciach, ktoré si veľmi silne opevnili.

Keď sa baltická flotta vydala na cestu do Mandžurie na anglickom mori spozorovala podozrivé japonské lode, na ktoré, ponevadž neboly osvetlené, vystrelila, pričom sa stalo to nešťastie, že niektorí rybári prišli o život. Vo veci tejto teraz zasedá v Paríži výbor, do ktorého ruská vláda vyslala viceadmirála Kaznakova, ku nemu sú pridelení ešte nasledovní radcovia, a síce Pause a Spinger a dôstojníci Klado a Šračenko, ktorí boli svedkami toho nešťastlivého prípadu, ktorý sa stal s hullskými rybármi. Viceadmirál Kaznakov s radcami a dôstojníkmi už odcestoval do Paríža.

Prosba k ľuďom dobrého srdca!

V mene Pána Ježiša klopem na dverách milosrdných bratov a sestier, prístrešie prosiac nie pre seba, ale pre Spasiteľa nášeho v Prevelebnej Sviatosti Oltárnej skrytého, ktorý pri jednom ukrutnom požiari bez prístrešia ostal v našom meste! Dňa 16. augusta roku 1904. celé Kysucké Nové Mesto — vynímajúc pár chalúp — na prach zhorelo! Hrozne vyzeralo toto zpusťosené, nové Pompeji s jeho rumami bez obyvateľov. K zúfaniu bolo polozenie vyhorencov bez príbytkov zostalých, ktorých sme cez viac dní z milodarov museli chovať a šatíť.

V najsmutnejšom ale položení je zhorený a zrútený 700-ročný farský kostol, v ktorom starodávne zriedkavé a drahocenné zariadenie na popol zhorelo...

Nešťastlivé mesto s Božou pomocou pomaly sa začína stavať. Vyhnaní obyvatelia nazpät sa navracajú, vyhľadajú si staré ohnište a s veľkým namáhaním a usilovnosťou začínajú stavať «nové mesto»... Len chrám Boží leží zrúcaný a pustý... zborenín bývalého príbytku Spasiteľa sa ešte nikto nedotknul...

Patrón je hotový steny kostola vystaviť, ale vymenie rukovej a zápražnej práce veriaci musia sami zabezpečiť.

Toto, jako aj vnútorné zariadenie kostola bude stáť asi 40.000 korún.

Veriaci moji ani za 10 rokov nepovstanú na nohy a preto túto novú farchu nenie sú vstave zniesť. Od filiálok nemôžem moc očakávať, lebo aj v tých oheň pustošil a pre zlú úrodu sú sami na podporu iných odkázaní.

Jedine na milosrdenstvo Božie a na obetivosť našich bratov a sestier sme odkázaní!

Dúfame v Boha, že nás neopustí, dúfame v našich bližných, že nám budú na pomoci pri stavaní príbytku nášho Spasiteľa.

Moc nepýtame. Aj ten najmenší milodar s najväčšou vďačnosťou prijmem a verejne kvitujeme.

Nezapovrhujte našu poníženú prosbu. Boh milostivý vám odplatí, však to s ním samím budete činiť.

Za dobrodincov každý rok dňa 16. augusta — ktorý deň so sľubu, jakožto pamätný deň požiaru vždy zasvätime — omša sv. bude slúžená v tom chráme, ku ktorého vystaveniu so svojimi milodarmi aj oni prispeli.

Milodary prosím na «R. kat. farský Úrad Kysucké Nové mesto, stol. trenčianska» posielat.

Kysucké Nové Mesto, 1. nov. 1904.

Koloman Semida, dekan farár.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna

«Krest'an» kiadóhivatala

Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

BESÉDNICA.

Poučné rozprávky.

(Pokračovanie.)

Vendel ani len nemyslel na poslednie slová anjela, on len tolko počul, že najde pod hruškou stotisíc zlatých. Skočil s postele, vzal sekeru a bežal do záhrady.

Ubohá hruška musela vyhynúť, a jak výborné ovocie rodila! Nemala páru v celej dedine. Dobre rodila. Utržili pár zlatých za ovocie, aj deti mávaly dačo pod zuby.

Majstrova so sopiatýma rukama prosila muža, aby nechal strom na pokoji, ale ten nepoznal milosti.

— Choď ti čuridlo staré — a odsotil ju na stranu a potom rúbal, rúbal o dušu, až pot tiekol s neho. Strom zvalil sa, potom Vendel dal sa do koreňov. Aj té vyrúbal jeden po druhom, už len pár ráz zafal a bude hotový. Zrázu zatne do tvrdého, čo taký hlas vydalo, ako keď človek na železnú truhlicu udre.

Teda predsa! myslí si Vendel. Áno, tu je poklad! Anjel pravdu povedal. Vskutku, železná truhla bola. Vendel celý sa triasol od radosti. Kopal ďalej, potom vyňal truhlicu a niesol ju do izby.

Truhlica plná bola dukátmi, až tak sa ligotaly pri svetle lampy. Vendel potreboval času, zakiaľ k sebe prišiel, potom zakrikol:

— Žena! žena! kde si?

Vybehol von hľadať ženu. Tá práve večeru varila a náramne sa nalakala, keď muža zazrela. Bol ako šialený. Chytil ju za ruku a viedol núter.

— Pozri dieťa moje, hovoril s radosťou, toto je všetko naše. Vidíš, dušenka, tento poklad? Už teraz dobre nám bude na svete.

Žena vytreštila oči a stála ako socha.

— Raduj sa ženička moja! Boha í sme! Toto je všetko naše... všetko naše — kričal čizmár, ako čo by bol rozum ztratil. Potom objal ženu, a povedal:

— Páni sme! Už teraz budeme blažení!

— Bojím sa Vendel, hovorila žena trasúcim hlasom, a div nezaplakala od ľaku.

— Neboj sa nič, holúbok môj, posmeloval ju manžel. Bohatí sme, a budeme blažení.

Vendela teraz ani so štrankom neboli by zdržali v dedine. Šiel do mesta bývať, ľahko mu bolo, mal peňazí vyše práva. A to ver nikto nemusí vedieť, že predtým bôty šil. V meste nestarajú sa o to, čím bol; tam vážia si každého bohatého človeka. No ale musí sa dať, že Vendel Kučel vedel hrať pána. Kúpil si na poschodie dom, držal mládenca, chyžnú a kuchárku. Oni všetci nosili sa po pánsky. Sice žena jeho nijak nevedela sa vžiť do pánštiny, bola k tomu prisprostá. Keď chcela ku

chárka také jiedlo varif, ktoré ona ani po mene neznala, vtedy obyčajne dala sa s ňou do vadenia, a domová pani vytrhla varecu z rúk kuchárky, a keď tá neodskočí, bola by ju poriadne vymastila. Ani to nechcela dovolif, aby ona menej bola v knchyni, ako kuchárka, hoc manžel jej ustavične dohadoval sa s ňou, že mieša sa kuchárke do remesla. Ona nemá inej roboty, len jiesť, obliecť sa a chodif na prechádzku. Panie tak robia. Nuž ale jej to nijak nešlo, a myslela, že jej Vendel blázni sa, lebo veru bolo znať, že bohatstvo pomýlilo mu rozum, lebo také hlúposti táral a robil, aké ani bohatí páni nie. Teda, kto má varif, keď žena nie? Čo je to za gazdinu, ktorá obchádza kuchyňu? Just ukáže, že ona je pani v kuchyni. Varila, piekla, ba aj na chlieb miesila, tak ako volakedy.

Toto ešte obstálo, ale s druhej strany hrmelo na popáneného Vendela. Manželka jeho nijak nechcela dať na hlavu širák, a veru bez toho mestská dáma menej je ako slúžka. Hľa, veď aj jej kuchárka tak sa vyrychtuje v nedeľu, keď ide na špacir s pánom kaprálom.

Vendel každý deň vadil sa preto so ženou a hovorieval, že v terajšom čase aj mestské slúžky nosia širák, nafúkané rukávy, snečník a rukavičky. Ako by to bolo, aby sa ona, pani veľkomožná tak nosila, ako sedliacka na dedine? Veď nie len ju vysmejú, ale aj on sa musí haňbiť pre ňu. To on nebude trpeť! Ale keď videl, že jednoduchá žena jeho nevie pochopiť, čo je móda a ako má sa obliekať pani, sobral všetky čepce a šatky, a hodil ich do pece. Nech teraz robí žena jeho čo chce. Jej širák patrí. Musí tak robiť, ako on rozkáže.

Aj dal doniesť zo sklepu na ukážku celé škatule širákov. Ale kto ich bude nosif? Kučelová veru nie! Jaknáhle doniesli širáky, zaprela sa do izby a zostala tam, zakiaľ neodpratáli ich.

No, táto hlavatosť ženy ukrutne dopálila Vendelína. Veru už hladel po palici, že namastí s ňou kríže neposlušnej žene.

— Počúvaš, už bolo dost tej krutosti, hromžil s hnevom. To chceš, aby ma mali na posmech moji panskí kamaráti? A to pre tvoju sprostosť, ty vrece sedliacke! Celé mesto vie, že máme peňazi, ale že pri tom sedliaci sme. A to pre teba, ty sprostá! Či bych ta bol vzal, kebych bol vedel, čo bude zo mňa? Ešte ráz sa ta pýtam, dáš ten širák na hlavu, alebo nie?

— Ja nebudem robiť opicu zo seba, odsekla tá.

— Ešte ráz sa pýtam, blačal Vendel, pri čom triasol sa od hnevu, poslúchueš alebo nie? Lebo ak nie . . .

— No čo bude, keď nie? skočila mu do reči žena.

— Vyženem ta z domu! Bou prissám, že to ti urobím! Vyženem, ako psa, ty flandra.

— No len probuj! Veru že prv pôjdeš, ako ja! Ty, ty potvora čizmárska. Za koho sa držíš? Nevidali, pán veľkomožný! A dratva je od čoho! No len no, pride čas, že budeš čizmy plácať a pop miešať. Kto som ja, že sa tak vyprávaš so mnou? Ty grobian ožratý! To som si zaslúžila od teba, ty nevďačník? Pravda, zakiaľ si bol bedárom, bola som ty dobrá, teraz ale chceš ma vyňať.

Hnusím sa ti. Či ja som príčina tomu, že ľudia bočia od teba?

Ešte viac chcela povedať, ale zaliali ju slzy a dala sa do hlasitého plaču. Za ten čas čo nariekala, Vendel odbehol k mašamódke a kúpil tam širák, hodný ako opálka s bielym dlhým perom. Jaknáhle prišiel domov, položil širák žene na hlavu a povedal:

— Teraz poď, dolu čaká nás kočiár. Chytil ženu a pratal ju dolu schodmi. Vyložil ju do kočiara, a tak vozili sa po meste, aby svet videl, akú panskú dámu má za ženu.

Tá už ani neprotivila sa. Krotká bola ako nevinný baránok, ktorého na jatku vedú.

Ako sa tak vozia, Vendel pyšne hladel na ľudí, ale veru tí nijak sa mu neklonili, ba voľáky potutelný úsmev zbadal na nich. Doktoré ženské hlasne sa smialy a prstom ukazovali na nich.

Vendel až triasol sa od jedu. Žena jeho nemo a so sklopenými očami sedela pri ňom, a Vendel predsa na ňu a nie na posmešných ľudí bol nahnevany. Smiech ľudí opravdivé červené súkno bolo preňho. Rozkázal pohoničovi, aby hnal domov; chcel sa vypomstif na voľakom. Keď zosadli, šli okolo nich dve ženské. Jedna z nich hlasne sa zasmiala a hovorila druhej:

— Pozri toho blázna, naopak si dala širák na hlavu Vyzerá, ako opica!

Celkom tak bolo. Z klobúka vysiace dlhé pero, ktoré malo byť na zadku, bilo sa Vendelovej o nos.

No ani Vendelovi nebolo treba inšie. Keď prišli hore, robil takú patáliu, že až steny sa triasly. Hrešil, vysmieval ženu, a nadával jej, že by to dost bolo bývalo pre kravskú dievku, nie pre novopečenú pani veľkomožnú.

— Ty fava netrebná! Ešte ani širák nevie dať na prašinu ako sa patrí, ale človek musí sa haňbiť pre ňu. Tam ľudia prstom ukazujú na ňu. Pfuj! Ako sa ukážem ľuďom? Kuchárka ako sa vyoblieka, radosť pozreť na ňu, a toto čuridlo! Choď mi z očí, lebo ta zahluším.

(Dokončenie nasleduje.)

Krajinský púť do svätej zeme 1905.

Duchovný vodca: Velk. p. Jozef Škarda, prépoš v Šaštine.

Výťah z Programmu:

Čas odchodu: Púť pohne sa okolo dňa 4-ho marca roku 1905. (O presnom čase odchodu účasť na púti vezmúci budú zavčasu upovedomení.) — **Obsah cestovania:** Cesta potrvá 40—43 dní Príchod ziatky pred Kvetnou nedeľou. — **Smer cesty:** Budapešť—Belehrad—Sofia—Carihrad—Smyrna—Rhodus—Beiruth—Damask—Baalbek—Beirut—Haifa—vrch Karmel—Nazarét—Tiber—jazero Genezareť—vrch Tábor—Nazarét—Djenin—Samária—Nablus—(Sichem)—Bethel—Jeruzalem—Bellehem—Sv. Ján—Jaffa—Portsaid—užina Suez—Ismailia—Kairo—Alexandria—Messina—Neapol—Rím—Ancona—Fiume (Rieka)—Budapest. — **Ceny zúčastnenia:** Pre skupinu A: I. trieda železnica, I. trieda na lodi 1580 korún (prvotriedne zaopatrenie). Pre skupinu B: II. trieda železnica, I. trieda na lodi 1445 korún (prvo-

triedne zaopatrenie). Pre skupinu *C*: II. trieda železnica, II. trieda na lodi 1255 korún (druhotriedne zaopatrenie). Pre skupinu *D*: III. trieda železnica, II. trieda na lodi 118 korún (druhotriedne zaopatrenie). Pre skupinu *E*: III. tr. železnica, III. trieda na lodi 650 korún (trefotriedne zaopatrenie). — **Podmienky zúčastnenia. Prihlásenie.** Na tejto púti — vzhľadom presného ustálenia miest na lodi — najviac 185 osôb môže brať účasť, a sice: zo skupiny *A—B* spolu 60, zo skupiny *C—D* spolu 25 a konečne zo skupiny *E* najviac 100 účastníkov sa môže prihlásiť. Prihásiť sa možno u duchovného voduca púte veľkomožného a veleb. pána *Jozefa Škardu*, prépošta v *Sasváre* (Nyitra megye) s vystavenou prihlasujúcou sa listinou na skupinu *A* a *B* sa vzťahujúcu do 1. januára roku 1905. — *Cestovný list.* Každý účastník púte má potrebu na cestovný list (pass), ktorý na hlavnom kapitáňskom úrade alebo po okresoch u hlavného slúžnovského úradu si má zadovážiť. — Bližšie vysvetlenie podá podrobný program, o ktorý sa treba hlásiť tiež u veľk. pána *Jozefa Škardu*, prépošta v *Sasváre*.

CHÝRNIK.

Všetkým milým dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám našim prajeme z hlbín srdca šťastlivé Vianočné sviatky!

Kráľove dary. Rakúsko-uhorská válečná loď «Panther» ide do Austrálie. Na svojej ceste pristaví sa loď v adenskom zálive aj pri Džibuti. Kapitáň lode, rytier Höhnel odcestuje do sídelného mesta abyssínskeho cisára Menelika, ktorému odovzdá dary nášho kráľa. Tieto dary sú zväčša moderné zbrane.

Rozpomienka na arcikňažnu Klotildu. 15. ho decembra bol tomu práve rok, že dcéra arcikňažata Jozefa, arcikňažna Klotilda odobrala sa na večný odpočinok. Z príležitosti výročitého dňa bola v kaplnke kráľovského hradu smútočná sv. omša, na ktorej prítomný bol dvorný tajomník Anton Schramm a celé kniežatské dvorné osobníctvo.

Chýry zo spišského biskupstva. Najjasnejší kráľ vymenoval dr. Jána Bervaldskeho, farára novoveského a dr. Antona Kurimského, farára ružomerského za kanoňikov spišskej kapitule. Štefan Hattyár, farár veľkoberovský dostal faru Gombáš, Bernhard Sommer, kaplán

kapitulský poslaný je za správcu fary do Veľkého-Borového a Marián Blcha, dočasný administrátor gombášsky preložený je do kapituly za kaplána. — Preložení sú kapláni: Román Lukáč z Podvilku do Dubovej a Ján Dornik z Hybbách do Lokce, Jozef Grigely bývalý kaplán v Dubovej vstúpil do rádu redemptoristov moravských.

Telesné pozostatky Rákócziho dovezú do Budapešti. Ohľadom dopravenia telesných pozostatkov Franca Rákócziho II. do Uhorska vzkrnul nový plán, dľa ktorého by telesné pozostatky veľkého hrdinu najprv boli vyložené v hlavnom meste. Budúceho roku 8. júna vysvätia v Budapešti baziliku sv. Štefana. Veľchrám vysvätia za veľkých slávností a preto chcú, aby na tento čas dovezli do Budapešti aj pozostatky Rákócziho. Vo vysvätenej bazilike na skvostný katafalk by uložili Rákócziho a rekviev by odslúžil sám knieža-primas. Aj hlavné mesto by z tejto príležitosti ozdobilo. Po smútočných službách Božích by telesné pozostatky Rákócziho odviezli do Košíc, aby ich tam uložili na večný odpočinok.

Tolstojov syn. Z Petrohradu sdeľujú, že ruský cár Mikuláš II. udelil grófovi Ondrejovi Tolstojovi, synovi svetochýrneho ruského spisovateľa grófa Leva Tolstojova kríž rádu sv. Juraja za to, lebo sa na ďalekom bojišti ako dôstojník vyznačil.

Z kupca — predsedu republiky. Z Buenos-Ayresu (hlavné mesto argentínskej republiky) oznamujú, že v južno-americkéj republike Paragyay, kde zúrila od viac mesiacov revolúcia, už nastal pokoj. Namiesto dosavadného predsedu zvolili za präsidenta republiky istého Gaona, ktorý je dľa jeho zamestnania — kupec.

Nový bulharský konsul v Budapešti. Zo Sofie oznamujú: Bulharská vláda vymenovala za hlavného bulharského konsula v Budapešti Konštantinoviča, ktorý bol diplomatickým agentom v Cetinji. Konštantinovič onedlho už nastúpi svoj úrad.

Roosevelt Alice, dcéra präsidenta Spojených štátov, ako z Londýa oznamujú, zasnúbila sa s Gustávom Adolfom, švédskym nástupcom trónu.

Vyznačenie za ukradnuté omšové rúcho. V kostole mestečka Askoli (Talianko) opatrovali dlhé roky jedno drahocenné a umelecké omšové rúcho. Lanského roku vzbudil v celom Talianku obrovský ruch chýr, že starostlivo opatrované omšové rúcho ukradli. Zlodeja nepodarilo sa lapíť, oproti tomu pozdejšie vysvitlo, že omšové rúcho nachádza sa v museume amerického miliónára Pierponta Morgana, ktorý ale omšové rúcho nedávno vrátil. Ako teraz z Rímu sdeľujú, taliansky kráľ

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos földhitelintézet» Budapest, V. ker., Géza-utcza 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav z touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. — Požičky sa do poly ceny majetku môžu zplácať na 15, 22, 25, 33¹/₂, 34 alebo 50 rokov. — Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých po- bočných výdavkov môže si splatiť. — Ústav tento dáva záložné požičky na 5% a na 4¹/₂%-tové požičky bez všetkého ztiahnutia v hotových peniazoch vyplatí. — Komu je požička zapotreby, ten nech sa s dôverou obráti na tento ústav, odkiaľ každému na jednoduchý list vďačne dájú vysvetlenie.

Skrotené krokodile v Berline.

sa tak poďakoval Morganovi za jeho veľkodušnosť, že ho vyznačil s veľkým krížom rádu sv. Mórica. Talianska vláda dá spraviť na počtu millionára Morgana aj pamätný medailon.

Vianočné sviatky. Dňa 25. decembra v nedeľu na Božie Narodenie odpoľudnia o 5. hodine bude vo veľkej dvorane Kat. Kruhu v Skalici vianočný stromček a ošatenie chudobných dietok, pri tom reč dôst. pána dekana dr. Ludvika *Okánik*. Tenže istý deň večer o pol 8. hod. bude veľká vianočná slavnosť. Členovia predstavia: Betlehem, narodenie sv. Jána, príchod troch kráľov a ich poklonu v živých obrazoch, s krásnymi spevami. Lístky možno si už vopred v knihkupectve p. J. Teslika objednať. Ku predstaveniu tomuto všetkých členov Katol. Kruhu a priateľov nášeho spolku úctive zve výbor. — Dňa 18. dec. mal valné zhromaždenie mládencov Katol. Kruh. Pred zhromaždením bola prednáška.

Daňové reštancie z ex-lexu. Finančný minister Lukács vydal nariadenie, ktorým zplatenie daňových reštancií z ex-lexného stavu predlžuje sa do konca septembra 1905, ale dotyčné prosby musia byť podané do konca bežiaceho mesiaca.

Výstraha pre sťahovalcov. Cis. a kráľ. konsulat v Johannesburgu dal upozorniť sťahovalcov, že na územie Transvaalu a Oranje River-Colonie možno dostať sa len s výkazkou dovolenia (permits). Osoby, ktoré bývaly v tých štátoch pred dňom 31. mája 1902, alebo ktoré už prv dostali dovolenie, nepotrebujú toho. Ženy, devy a deti nižšie 16ročné, ktoré cestujú s manželom alebo rodičmi, nepotrebujú osobitného dovolenia. Služovia, cestujúci s pánom svojím, môžu dostať permits na zakročenie pána. Cudzozemci musia cestou konsulatov zakročiť o vystavenie permitsu. Osoby bez permitsu môžu byť kedykoľvek vyzvané, aby behom 7 dní opustili krajinu.

Vyzvanie k velebným pánom oltárnym bratom. Nižepodpísaný obstaral osobitný odtisk modlitby «Verím Boha mojeho živého...» doslovne dľa najnovšieho vydania svätovojeťského «Čítania a Evanj.» s označenými prestávkami, s veľkými písmenami a fraktúrou, aby sa aj tam, kde vyznanie toto viery, nádeje a lásky ešte kňaz po kázni unavený odriekať musí, zaviesť mohol ten nasledovania hodný zvyk, aby to všetok ľud pomaly, rozjímavave odriekal. Pripojil som ešte *fonetickým pravopisom* a veľkou latinkou tlačené antifony: Asperges me..., Vidi aquam..., Tantum ergo..., Genitori... tiež aj antifony Panny Marie po popoludňajších službách Božích predpísané. Cieľu primerane a úhľadne vystavené toto tlačivko zasluhuje čo najširšieho rozšírenia po našich slovenských farnostach. Strán má 8, formát taký, že sa aj do menších modlitebných knižiek vmestí. 100 kusov za 4 koruny, franko zasiela patričným na požiadanie dolož podpísaný, alebo knihtlačiareň Karla Salvu v Liptovskom Ružomberku (Liptó-Rózsahygy). Karol A. *Medvecký*, správca fary. Brehy, posledná pošta Ujbánya (tekovská stol.)

Chýry zo Spiša. Pri Hunsdorfe sa dňa 20. nov. viac chlapcov sankalo na zamrznutom Poprade, pod

jedným chlapcom sa zrazu prelomil ľad a ubohý pred očami svojích kamarátov pod ľadom zmiznul. — V Odorine dňa 19. nov. mŕtvého našli v maštali svojej tamojšieho gazdu Martina Bendzáka, hlavu mal celkom rozbitú. Čo sa s ním stalo, ešte nevedno, ale myslia, že ho dakto zabíť musel. — V Levoči sa 4ročné dievča kočiša Jura Polláka, kým jej matka nebola doma, pri šparherte sa tak velice popálilo, že hneď skonalo. — V Holló-Lomnici dňa 28. nov. dva domy s bočnými budoviskami zhorely, aj 10 oviec a 3 ošipané zahynuly v ohni. — V Poprade na železničnej stanici dňa 24. nov. v noci istého robotníka menom Martina Missalu rodáka z lip-tovskej Tepličky, ktorý raňajším cúgom domov chcel ísť, ako si na jednej lavke odpočinul, na srdce ho porazilo.

Do Ameriky vysťahovalo sa v prvej polovici bežiaceho roku 8.2.800 osôb, o 55.000 viac, ako v tom čase lanského roku.

Púť do Svätej Zeme. Riaditeľstvo upovedomuje touto cestou o púť sa zaujímajúcich, že ustálenie času ku prihláseniu sa, poľahujúci sa na skupinu A a B. na miesto 25. januára na 1. januára, alebožto na deň nového roku, ustálilo, na ktorýžto deň spoločnosti lodné žiadajú si soznam účastníkov. Jednou cestou nech tu slúži k laskavému povšimnutiu, že skupiny C a D. (II-há trieda železnica a II. tr. na lodi, alebo III. tr. železnica II. tr. na lodi) sú už veľmi predznačené a tak prihlasy na tieto skupiny sa už neprijímajú. Na skupinu E poľahujúci čas ustálenia zostane aj ďalej do 25. januára. V mene riaditeľstva: *Jozef Škarda*, prepoš-farár, Sasvár, (Nyitram.)

Z husárskeho dôstojníka ruský vojak. V Satmári teraz mnoho hovoria o jednom bývalom husárskom poručíkovi, ktorý ako on sám písal, vstúpil do ruskej armády a ako obyčajný vojak chce brať účasť v rusko-japonskej vojne. Volá sa Alexander Ujfalussy a je členom poprednej rodiny Ujfalussyovcov v stolici satmárskej. Pred niekoľkými rokmi ešte ako poručík slúžil vo veľkóvaradskom husárskom pluku a v tom čase pre jedon súboj, ktorý mal s troma dobrovoľníkmi, spomínali jeho meno po celej krajine. Ale prudkej krvi mladík nemal ani pri vojsku dlho pokoja, opustil vojenskú drahu a pri veľkóvaradskej finančnej direkcii stal sa úradníkom. No dlho ani tu nevydržal. Mal veľkolepé plány, ktorého ne nechaly odpočívať a preto mysliac si, že v Amerike najde svoje šťastie, vybral sa s jedným veľkóvaradským juristom do nového sveta. Tam ale mnohokrát musel zápasíť s biedou a preto vysťahoval sa do Anglicka do mesta Hull. Ztadiaľto písal 30. novembra jednému svojmu starému priateľovi, že sa dal odobrať za ruského vojaka umienil si, že na rusko-japonskom bojišti vydobyje si slávne meno, lebo je odhodlaný pustiť sa do najkrutsieho boja a previesť aj tie najťažšie úlohy.

Zomrel pri voľbe. Z Temešváru sdeľujú: Ferdinand Hinner, majiteľ pohrabného podniku po tieto dni pri voľbe mestských výborníkov v tom okamihu, keď chcel odhlasovať, klesol a o niekoľko minút zomrel. Pravdepodobne porazilo ho na srdce.

Oznam.

S týmto všetkým dobrodincom chudoby a priateľom ľudu dávam na vedomie, že ešte vždy s vďačným srdcom príjmem láskavé príhlasy o knižočky «*Tridsaťročné jubileum farárskeho úradovania*» a na «*Odrobinky svadby kánigalilejskej*», ktoré obetoval čo milodar na kostol lutišský náš známy dobrodinca chudoby, pán páter Zaosek. Cena je dľa možnosti ale aspoň 40 halierov. Chudobní moji farníci každú nedeľu modlia sa za všetkých dobrodinco, ktorí sú im na pomoc pri stavaní a sriadenia nového kostola.

V Lutišiach, dňa 25. nov. 1904. Ostat. pošta Ó-Besztercze, Trencsén m.

S hlbokou úctou sa značím a odporúčam

Ján Greben, farár.

Pät' dní roku 1900 v Ríme.

Zaiste nič milejšieho nemôže byť nábožným pútnikom, putovavším minulého leta do Rímu, než knižočka táto. Tu najdú opísané, čo všetko radostného zkusili a utešenými obrazmi znázornené, čo tam znamenitého videli; každý teda, kto chce sa milo rozpomenúť na svoje putovanie do Rímu, nech zaraz obstará si túto peknú knižočku. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správca fary na Teplej (Lenge, o. p. Bélabánya, Hont m.) Cena 4 korún s poštou 45 halierov, 50 výt. 18 kor.

Pieseň o Hore Levočskej. Túto pieseň složil a vydal vp. Štefan Hattyár, adm. vo V. Borove, o. p. Huty, liptovská stolica. — Jeden obraz znárodňuje nám kostol na tejže Hore Levočskej stavať sa majúci. Slohu bude getického. Bude stáť 165 tisíc korún. Asi o dva roky započne sa stávanie kostola. — Druhý obraz predstavuje nám sochu milostivej, zázračnej Matky Božej levočskej, ktorážto socha je skoro 700 ročná, a jako obraz ukazuje, krásna. Nachodí sa v starom kostoliku na zázračnej Hore Levočskej.

Hore spomenutú pieseň od jej pôvodcu sme obdržali a vrele ju každému mariánskému pútnikovi odporúčame. Názov piesne je: *Tužba prebl. Panny Marie levočskej*. Cieľ piesne je: pohnúť a povzbudiť k milodarom levočských pútnikov, aby nový kostol na Hore levočskej čím skorej vystavil sa mohol. Pieseň je od cirkevnej vrchnosti spišskej potvrdená. Nápev jej je veľmi milý, túžby plný, dojímavý. Tlač zreteľná, veľkými švabachami tlačená. Túto novú pieseň už i preto odporúčame, ponač *zvyšpríjem* pri odpredaji tejto piesne obsiahnutý na *tenže nový kostol obrátený bude*. Pri každých tisíc kusoch 40 korún zostane pre kostol. Od júni bežiacieho roku 11 tisíc kusov jej vyšlo z tlače. *Jeden kus* (8 strán, 2 obrá-

zky, nápev) len 6 hal. stojí. *Objednat možno len 50 a vyše kusov.* (Menej neoddá sa pre poštové porto.) Velebnému duchovenstvu, cteným organistom a učiteľom, ružencovým spolkom, slovom ctiteľom mariánskym vrele odporúčame túto krásnu novú pieseň. — *Dostať ju možno u Štefana Hattyára, adm., Borove o. p. Huty, liptovská stolica.*

Májové kvety, čili nábožné rozjímanie o blahoslavenej Panne Marii. Spracoval Fr. Sasinek. Vydal Fr. Richard Osvald. Cena 80 hal. Dostať: Fr. Richard Osvald, správca fary, Tepla (Lenge) o. p. Bélabánya.

Včelár, nauka o včelárení pre ľud a ľudové hospodárske i opakovacie školy. Sostavil Ernest Lovecký, učiteľ a včelár. Vydal spolok sv. Vojtecha v Trnave (čo podielovú knihu na spolkový rok 1902—3). Cena výt. 60 hal. Knižočka formátu malej 8-o na 138 strankách s obrázkami obsahuje nauku včelárenia, podanú slohom ľudovým, s láskou k veci, priehľadne a prakticky. Za touto knižočkou bude nasledovať ešte druhá o včelárení; ačkoľvek i táto sama o sebe už je uzavreným celkom. Druhý sväzok bude obsahovať zovrubnejší výklad o takzvanom moderno-sedliackom včelárení. V našej dobe, kde západné národy všemožné nauky hospodárske veľmi horlivo pestujú, my Slováci ale sme v nich hodne zaostali, odporúčame čo najvrelejšie túto dobrú knižočku priateľom ľudu do pozornosti.

Sv. Izidor čo príklad sedliakov, dľa Jána Petra Toussaint, podáva dr. Jozef N. Janda, farár Černianský a professor. K dostaniu v tlačiarňi u Juliusa Zhorella vo Veľkých Topolčanoch.

Mravná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hošľodárska nauka. Napísal A. Bažik. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 halierov.

Dejiny milostného miesta Blahoslavenej Panny Márie veľko-topolčanskej. Spísal Jozef Haverla, obetujúci kňaz. S odobrením ostrihomskej hlavnocirkevnej vrchnosti Z maďarského preložil Jozef Buchta, nitra-bojnanský kaplán. K dostaniu je v knihtlačiarňi Juliusa Zhorellu vo Veľkých Topolčanoch.

«**Lacik**» rozprávka. Napísal August Horislav Skultéty. Tlačou a nákladom J. Gašparika, knihkupca a knihtlačiarja v Turčianskom Sv. Martine, u ktorého sa predáva po 10 halierov. Táto rozprávka je veľmi poučná pre rodičov, aké zlé následky má keď si svoje dietky zle vychovávajú. Knižočku túto vrele odporúčame našim čitateľom.

Knihvedenie pre gazdovsko potravné a úverné spolky. Cena výtisku viazaného, franko 1 kor. 60 halierov. K dostaniu u pôvodcu Štefana Janovčik, farára v Likavke o. p. Rózsahegy. — Táto knižka je praktične sostavená a osožná pre tých, ktorí potravné spolky spravujú. Potravným spolkom ju vrele odporúčame.

Pútnické miesto: Višnové. Sostavil J. Buday. Vydal Alexej Frátrik, farár vyšnovský. Cena 10 halierov.

Život sv. Alfonza Rodrigueza S. J. Vydáva «Posol božského Srdca» v Trnave (Nagyszombat). Cena 30 halierov.

DOPISY.

Šaštín.

Prevelebný Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom «Krešťane».

Z príležitosti pamiatky 50ročného jubileum Nepoškvrneného počatia Bl. Panny Márie nemôžem mlčaním pominúť slávnosť túto a jej zasvätenie u nás. Po všetky tri dni pred pamätným slavným dňom sviatku veľkú účasť brali veriaci na večernajších službách. V horlivých kázňach nášho všeobecne známeho, horlivého kazateľa pána prepošta vysvetlené bolo čo najmožnejším a najdôstojnejším spôsobom Nepoškvrnené Počatie Bl. Panny veriacim, v odsekoch kázne svojej rozličnými príkladmi vysvetľujúc tak, že v nejednom oku slza ronila. V pred večer sviatku ale všetky obloky katolíckych domov skvele osvetlené boly.

Ku slávnosti tejto ale pripojená bola ešte i slávnosť posvätenia novej zástavy «Katolíckeho Kruhu». Účelom posviacky zišli sa údovia popoludní už o pol tretej hod. do katolíckeho Kruhu, zkadial v sprievode so spomenutou zástavou tiahli do chrámu. Pred posviackou p. prepošt v krátkej kázni vysvetlil nám význam tej zástavy.

Krstný rodičia boli: pán *Ferdinand Saitz s manželkou*, ktorí zástavu obstarali. Zástava zhotovená je z bieleho hodbávu s krásnym zlatým nápisom katolíckeho Kruhu v reči maďarskej. Užívaná bude pri sprievodoch, jako verejný odznak katolíckeho Kruhu.

Večer mali sme milú a príjemnú zábavu v Kruhu. Mládež podarene zaspievala v štvorhlase niektoré mariánske piesne, a niektorí z mláďencov výborne rečnili básne o nepoškvrnenom počatí Marie. Ku koncu pán prepošt v krátkej reči na srdce kládol mládeži zachovanie čistoty a nevinnosti. Nuž takto asi zakončili sme našu slávnosť.

Člen.

Zo Šaštína.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráčte byť tak láskavý, týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krešťane» uverejniť.

S dovolením dôstojného pána redaktora chcem niečo sdeliť cteným čitateľom «Krešťana» o jubilarnej slávnosti Nepoškvrneného Počatia. (Dostali sme dva dopisy o slávnosti tejto a preto oba uverejňujeme. Red.)

Jako bolo aj od cirkevnej vrchnosti nariadené, odbavovali sa cirkevné slávnosti po štyri dni: totižto 5., 6., 7. a 8. decembra. Predchádzajúce tri dni odbavovali sa služby Božie o 5. hodine večer. Po všetky dni bol náš veľikánsky (pútnický) chrám mimoriadne ľudnatý. Hlavné jubilarne slávnosti sa odbavovali 7. a 8. dec.

Vo stredu (7. dec.) večer asi o pol siedmej hodine sa skončili služby Božie. Keď sme vyšli z kostola, vzne-

šený obraz sa nám pred očima ukázal. Celý Šaštín a Stráže boly krásne osvetlené. Zvlášte ale miesto (domy) okolo kostola učinily na človeka hlboký dojem. V každom okne sa žiaril plameň početných sviec.

Vo štvrtok (8. dec.) poriadok pobožností bol nasledujúci: O 6. hodine ráno bola prvá svätá omša, o 8-mej druhej, o 9-tej tretia a o 11. hodine štvrtá, spievaná sv. omša. Svätá spoveď sa začala hneď po 6. hod. a trvala až do poludnia. V tak hojnomy počte pristupovali veriaci ku svätým sviatosťam, že mnohí museli aj odísť domov bez svätej spovedi — ačkoľvek ešte aj pred sviatkom sa mnohí vyspovedali, a prespolných (cudzích) ľudí tu skoro nebolo ani vidieť — tak že tí teraz pod oktávou pristupujú ku svätým sviatosťam, chcúc sa účastnými učiniť milosti Božej. Lebo to je opravdivé oslavovanie Panny najsvätejšej, aby sme pokánie činili, ztratenú milosť Božiu si nazpät vydobyli a Boha o odpustenie hriechov prosili. Jako to aj ona sama v Lurde vyjavela, keď kázala činiť pokánie a modliť sa za hriešnikov.

Odpoludnia o troch hodinách bolo slávnostné posviacanie zástavy «Kat. Kruhu». Údovia prišli zo spolkového domu do kostola s novou zástavou, na ktorej sú obrazy najsvätejších srdce Ježiša a Marie, a zaujali miesto pred hlavným oltárom. Pred posviacaním zástavy držal náš veľk. pán prepošt Jozef Škarda, jakožto predseda «Kat. Kruhu», ku shromaždeným krásnu reč, v ktorej poukázal na cieľ Kruhu, na jeho významnosť hmotnú i mravnú. Povzbudzujúc prítomných, aby pod týmto novým práporom (zástavou) všetci s novou silou a horlivosťou usilovali sa plniť svoje povinnosti, ktoré nám zákony Božie predpisujú. Lebo len takto sa budeme ľúbiť nášmu Spasiteľovi a jeho presvätej Matke, ktorejžto nepoškvrnené počatie práve dnes slávime. Nech nám to všetkým Pán Boh dá, aby sa jednúc všetci ku nej do neba dostali.

Po tejto reči bola nová zástava posvätená. Miesto krstných rodičov zastupovali: Ferdinand Saitz a jeho manželka Maria rod. Krajčovič, ktorá na novú zástavu krásnu stužku darovala. Nech jej to Pán Boh odplatí!

Večer sa zas odbavovala krásna a milá slávnosť jubilarná v Kat. Kruhu. Hneď, jak sme do Kruhu vstúpili, padol nám do očí ozdobený obraz Panny Marie lurdskéj. O šiestej sa začala slávnosť, ktorá sa nad očakávanie výborne podarila. Mládež naša opravdu s krásnou slávnosťou počtila kráľovnu nebeskú. Počuli sme tam krásne prednášky, básne (deklamácie), ľubezné, štvorhlasné spevy — miešaného sboru, aj prečítanie jedného krásneho článku o nepoškvrnenom počatí z «Katolíckych Novín». Po utešených prednáškach povedal predseda, veľkomožný pán prepošt, záverečnú reč k prítomným údom. V reči svojej vyprával o čnosťach a sláve Panny najsvätejšej. K mládeži Kat. Kruhu obrátiac svoje slovo, povedal, že je celkom dojatý a prekvapený, jak krásnymi prednáškami, tak aj ľubezným spevom, ktoré ku cti a sláve Nepoškvrneného Počatia predniesli. Za čo im praje požehnanie Božie a ochranu Panny Marie. Ďalej ich napomínal, aby sa usilovali v čnosťach nasledovať Pannu najsvätejšiu cez celý svoj život, lebo len vtedy budú

z nich šťastliví ľudia, len vtedy budú mať z nich rodičia petešenie a oni sami budú mať radosť a veselosť ducha tu na zemi, a jednú večnú blaženosť v spoločnosť Panny Marie v nebi.

S týmto sa slávnosť skončila. A ja naposledy dokladám: Nech nás všetkých Pán Boh k sebe a ku Marii do neba prijme.

Jeden prítomný.

Kam to privedie?!

Behom tohoto roku bola suchota a to taká, že sme mysleli, že už ani pršať nebude. Stará moja sa i figlov chytala a týmito dažď docitovať chcela. Práve na Štefana kráľa mi hovorí:

«Ale starý môj, vyber sa voľakde von z domu, snáď potom začne pršať».

Čo teda bolo robiť, dal som si zapriať, a hajde cez Fačkov dolu dolinami kam ma srdce tiahlo, ta medzi neohrozených ľudákov a statočných katolíkov, Na ceste som zadriemal, a môj pohonič miesto do kresťanského zaviezol ma do židovského-liberálneho hostinca, ale čo už bolo robiť, keď som bol tam. Práve bola nedeľa. Naraz začnú sa hrnúť žid za židom pešo i vozmo, naposledy dohrnuli sa notári. Dívam sa, obzerám si ich, konečne oslovím jedného:

«Čo toto znamená, či snáď spoločnú pobožnosť vykonať chcete v deň nedeľný?»

«Áno, pobožnosť, miesto do kostola citovaní sme do slúžnovej kancelárie, v ktorej počujeme kázeň až sa nám zo štice káďť bude, už sme prestali byť kresťanmi, teraz sa od nás žiada, aby sme prestali byť i ľuďmi: Daj pozor na toho, všetko mu na zlé vykladaj a oznám ho u mňa, s tým a s tým nebuď priateľom, toho takto prenasleduj a krivdi! No, to sú pekné veci, to sa inde predsa nerobí, ale to ani nepatrí do úradnej izby» odpovedal tázaný.

Keď som toto očul, poberal som sa i ja, ale nie ku slúžnemu, lež do chrámu Božieho, a keď som svojej kresťanskej povinnosti zadosť urobil, navrátil som sa zase ta, odkiaľ som vyšiel. Za stolom vidím p. slúžneho, fiškálov, doktorov, pisárov, notárov, kožkárov a kto vie, kto to ešte tam bol, dym sa len tak valil. pivo tieklo a rečičky len sa tak sypaly a o ničom inom, ako o úradných, nemravných a politických veciach! V tom vstúpil dnu jedon územčistý, vážny, z cudzozemska sem prišlý pán, pokloní sa, rozkáže si pohár piva, upija, počúva a naraz však ale vstane a obrátiac sa k celej spoločnosti, pýta sa:

«Páni moji! Je toto krčma alebo úrad?»

V tom vytiahol z vrečka peniaze, zaplatil pivo a odplujúc, zanechal židovsko-liberálnu krčmu. Ja som ďalej sedel, všetci zostali jako oparení, len ten cmarový, duchom podzemským napáchnutý pán začal sa vycierať a svoju starú nótu húš. Ale keď i tam zostalým to už prímnoho bolo a začali sa tratiť, vtedy zvrieskol podvihnúc ruku svoju:

«Ja vám všetkým ukážem, že čo ja chcem, sa stať musí».

A veru sa i stáva. Ľud opustený, zanechaný, vychodí na vnivoč, ale taký sa i liberálom ľubi, lebo s týmto čo chcú robia. Taký za sklenicu páleného i Boha zapre i Krista hotový je ukrižovať. Kňazi účinní, o ľud sa starajúci bývajú prenasledovaní, pred súd poháňaní a jako to príklady dokazujú, silou-mocou odstránení. Nevinnosť býva prznená a ústavy pre baby prepĺňané. Podlosť, huncútstvo, zderstvo biedneho ľudu sú odmeňované a to — jako počujeme — križikami. Korhelstvo, lumpáctvo diplomami, úradami a tuším i štátnou podporou. Toto a iné ešte veci dejú sa k oslave liberalizmu a pochovaniu nášho dobrého ľudu.

Ľudu môj dobrý, nedaj sa, prebuď sa a ukáž že si života schopný!

Ľudák.

Jedna fabrika na štoffy pre nemožnosť platenia poverila «Országos Posztókviteli Áruház» Budapest, VII/8. Rottenbiller-utca číslo 4/B s tým, aby svoju veľkú zásobu štoffov niže vopred ustálenej ceny odpredala, preto výšpomenutá firma ustálila, že pošle na vidiek dobierkou za 5 zlatých na jedny úplné mužské šaty, 3 metre, najjemnejšieho čierneho, tmavo-modrého, barnavého alebo šedého štoffu alebo práve v tých istých farbách kamgarnu. To tedy odporúča tento «Áruház», aby ste čím skôr objednať z tých jemných látok, lebo hotovosť, ako to predvidieť, nebude dlho trvať.

*

Upozornenie. Viac ráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa že je spoľahlivý ten alebo onen *ústav sprostredkujúci požičky*? Otázka táto bude napozatým zbytočná, bo hľa my odporúčame, a síce veľmi vrele, jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý, a nadto ešte aj je nie sprostredkujúci, alebo *požičky sám prevádzajúci ústav*, tak že trovy prosredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földbitelintézet» v Budapešti.

Rozmary a žarty.

Po pansky.

Slúžka: Kišasoňka, našla som v izbe, keď som zametala, krajcjar, či ho neztratili oni?

Kišasoňka: Ty basa sprostá, čo si myslíš, žeby ja ztratila krajcjar? Ja keď ztratím, ztratím aspoň šesták. Ináče by sa haňbila!

*

Neočakávaná rada.

Host (ku kellnerovi): Počujte, tu máte šesták, ale teraz mi úprimne povedzte, čo mi odporúčate?

Kellner (dôverne): Ráďte ísť do druhého hostinca!

*

Barly.

Starý otec o dvoch barlách vjde do diefacej izby. Vnuk mu beží v ústrety a hovorí:

— Starý tatko, čas je taký pekný, vyveď ma na prechádzku.

— Vďaka by som išiel, dieťa moje, ale vidíš, že chodím o barľách.

— Nerobí nič, veď ja barly poniesiem za tebou.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť túto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Kreštana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Posol Svätého Antona. Mesačný časopis, vychádzajúci na 16 stranách s utešeným obsahom a krásnymi obrazmi. Redigujú: Edvard Sándorfi, katechet a Andrej Červjenka učiteľ. Predplatné na celý rok 2 koruny. Číslo na ukážku dostanete zdarma, keď na karte to žiadate budete. Adressujte takto: «Posol Svätého Antona» Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. 28.

U redakcii: «Posol Svätého Antona», Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. 28 dostať tieto knižky:

1. «K čomu vedie opilstvo?» Poslovenčil Andrej Hladký. Cena 12 halierov.

2. «Chlieb Svätého Antona.» Zfotografoval Zaosek. Cena 12 halierov.

3. «Trnavský bál», veselá rozprávka, a «Dva Listy». Napísal Zaosek. Cena 12 halierov.

4. «Historia Drotára». Nakreslil Zaosek. Cena 12 hal.

5. «Slovo ku kresťanským robotníkom». Napísal Edvard Sándorfi. Cena 16 halierov.

Katolícka Budapešť. Práve teraz vyšla z tlače jedna maďarská knižka pod názvom: «Katholikus Budapest». V tejto knižke nájdete dopodrobna opísané všetko to, čo sa len katolíckeho v Budapešti nachádza. Koľko je tu kostolov, koľko kláštorov, kde a kedy konajú sa bohoslužby a v akom jazyku, kde sú katolícke sirotince, útulne, nemocnice, ústavy pre chudobných, kde má sa obrátiť robotník alebo slúžobná: všetko toto a mnoho iného poučného nájdete v nej, Kto je v Pešti neznámy, keď príde sem, kde sa môže v tej alebo v onej záležitosti obrátiť. Preto by bolo potrebné, aby každý duchovný a každý kat. kruh mal túto knižku pri ruke, žeby mohli v páde potreby dobre poradiť takým, ktorým treba je do Pešte cestovať. Knižka táto má 143 strán a obsahuje veľmi mnoho obrázkov o kostoloch, školách peštianskych atď. Cena jedného výtisku je 1 koruna. Hlásťe sa, čo znáte maďarsky o túto knižku takto: «Regnum Marianum». Budapešť, VII., Damjanich-utca 50.

Ceny potravných článkov.

Úradne značené priemerné ceny za 50 kilogramov. Pšenica: tiská K 10'00-10'45, peštianska K 10'00-10'35, belehradská K. 10'00-10'30, banátska (77 kilogramová) K. 09'90-10'30. — Raž: K. 7'50-7'70. — Jačmeň na krm K. 7'10-7'40. — Ovos: prvotriedny 7'05-7'30,

druhotriedny 6'90-7'05. — Kukurica: K. 7'90-8'50. — Repica: K. 11'25-11'50. — Prosó: K. ————

Múka.

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	15'80	15'40	15'90	14'70	14'40	14'00	13'50
			č.	7	7 ¹ / ₂	8	
			K.	13'00	12'00	7'40	

Otruby: K. 6'20, hrubé K. 6'40.

Datelinové semä: lucerna K. 40'00 do 48'00 za 50 kilogr.

Zemiaky: ružové K. 8'40-9'00, žlté K. 09'00-10'00 za 100 kilo.

Strova: Veľký biely bôb: K. 13'00-13'25, tmavý K. 9'00-8'50, drobný K. 13'00-13'50, tarkavý K. ——. Hrach: K. 15'50-20'50. — Šošovica veľká čistá K. 15'00 16'00. — Konopné semä: K. 13'50-14'00. — Lanové semä: prima K. 9'00-9'50. — Rasca: K. 31'00-32'00. — Mak: sivý K. 27'00-28'00, modrý K. 25'00-26'00. — Ladník: K. 7'00 do 7'50. Všetko 50 kilogr.

Koloniálny tovar: Cukor rafinovaný K. 83'00-84'00, kockový K. 85'00-86'00, kandis biely K. 82'00, žltý K. 82'00 za 100 kilogr. s pobravnou daňou.

Petrolej: americký (*) vo veľkom prima K. 46'00 ruský (***) K. 43'50 za 50 klgr.

Lekvár: srbský (1904) K. 11'00-13'00, slavonský (1904) K. 00'00-00'00 za 50 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K. 12'00 do 12'50 srbské (80-85 kus.) K. 13'00-13'25.

Sviňská masť: budapeštianska K. 64'00 do 64'50.

Slanina: vidiecka K. ———— mestská 3 kusová K. 54'50-55'00 za 50 klgr.

Spiritus: Rafinovaný tovar vo veľkom K. 155'50 do 156'50. Denaturalisovaný, k priemyselným účelom jeden barill 55'00-56'00.

Lacné české perie.

5 kilo nové tmavé driapané 9 kor. 60 hal., lepšie 12 kor. Biele mäkké, jak páper 18 kor. — 24 kor. Biele ako snah mäkké ak páper, driapané 30 kor. — 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zamene- nie a nazpät prijatie je pod tou výnimkou dovolené jestli sa na poštové útraty vynahrádza. **Benedikt Sachsel, Lobes 135** (pošta Pilsen Čechy.)

Telegram! Sukne lodenové, polovlnené, rôznych a stálých barev, 1 kus po 65-70 kr., sukne „Mandžuria“ (novinka!) po 1 zl. 20. 1 zl. 25 kr. vyrábá a dobierkou zasiela: **Adolf Jelínek v Lísku, p. p. Jimramov, Morava.** Nehodí sa zboží buď výmením, aneb vezmu zpět a peníze vrátím; nespokojenost vyloučena! — Do 5 Kg. balika se vejde 7 sukni! **Vzorky zdarma franco!**

500 zlatých

vyplatím tomu, komu by po upotrebovaní Bartillovej ústnej vody, jedna fľaška 35 kr. prinavrátilo sa boľenie zubov alebo zápach. Z úst. (Za balenie platí sa 10 kr. osobyte). **E. Bartilla-Winkler, Viedeň (Wien) 19/1, Sommergasse č 1.** Žiadajte si v lekární Bartillovu vodu na zuby. Kto by nám oznámil nejakih napodoobovateľov ten bude štedre obdarený. Na miesta, kde by táto voda nebola k dostaniu, pošlem 6 fľaš za 2 zl. 60 frankov. Jednu fľašu nepošlem.

Žiadajte si cenník.

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovenskej reči, bohaté ilustrovaný cenník, ktorý viac než 1000 obrazov obsahuje rozličných hodín, zlatých a strieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov

HANNS KONRÁD

I. hodinová fabrika a exportní obchod

BRÜX No. 856. (Česko.)

Niet choroby vo vašom dome

ak si dáte doniesť chýrny

Kráľovský-balsam

Kráľa balsamov, ktorý je proti všetkým chorobám jedine istý prostriedok a aj každý starý neduh hneď vylieči; teda ho treba v každom dome držať, lebo týmto chýrnym balsamom prekaží sa boľenie hlavy, lámka, pakostnica, reuma, boľenie zubov a chrbta, trhanie v nohách, kolíka, boľenie žabúka atd.: slovom jediný istý liek proti každej nemoci je chýrny Kráľovský balsam, teda nevyhnutne je potrebné, aby v každom dome bol na pohotovosť. Cena veľkej fľaše 2 kor. s úplným návodom o upotrebení. Môže sa dostať u Grósz-Nagy Ferencza apotekára v Debreczene č. 17. Arany egyszaru gyógyszerész. V Budapešti v Török Jozsefovej apatike, Király-utca 12. — S týmto liekom môže sa objednať v celej krajine uznaná chýrna hajduska pomáda na bavuze, od ktorej za najkratší čas možno dostať najpeknéjšie bavuze, 3 tegle za 1 kor. 50 hal.

Tie uhodnoverné osvedčenia, ktoré vystavené boli o zdarnom výsledku pokusov, robených v hlavnomestských, vidieckých a cudzozemských nemocniciach, jako aj početné listy, plné vďaky a uznania, došlé z rozličných kruhov spoločnosti dokazujú, že proti

rheume a lámke

a proti všetkým chorobám, ktoré z týchto povstávajú, jako proti boľeniu drieku, lúpaniu, trhaniu, zmeraveniu, proti boľemu kosti atd. nenahraditeľným liekom je

Zoltánova masť

lebo ešte aj tí, ktorí od 10, 15 rokov trpia na tieto nemoci a všelijaké prostriedky, ba aj hečivé zeliny bez výsledku upotrebovali, potrením touto masťou docielené bolo nielen uľavenie boľosti, lež aj úplné uzdravenie.

Cena ZOLTÁNOVEJ masťi je 2 kor. za fľašku, masť dorába sa v lekárni

BELU ZOLTÁNA

dvorného dodavateľa jeho cis. kráľ. vysosti arcikniežata Jozefa

v BUDAPESTI V/15. Szabadság-tér

(na rohu Sétátér-ulice.)

Rozposielanie poštou dvakrát denne.

Na 6 mesiacov

pošlem Anker-Nickel-Roskopf-Patent-Remontoir viečkové hodinky poštovou dobierkou za 2 zl.

na dobierku. Pri objednávke 3 kusov kus za 3 zl. 40 kr., obraz alebo vidiek o 15 kr. viac, zavazujem sa, na žiadosť behom 6 mesiac. peniaze nazpät vrátiť. Ku každým hodinkám reťazka a ozdoba zdarma.

Najlepšie a najlacnejšie hodinky ku prácam. 10.000 kusov s najlepším uspokojením je v úžitku. Za dobre chodenie 3 ročná písomná záruka. — Jediný rozosielaťel' poštovou dobierkou je výlučne I. V. A. z hlavného skladu roskopf' hodinovej fabricky LEO LATEINER, Wien, I. Okr., Wollzeile 17-42. Mój cenník, ktorý viac než 500 vyobrazení obsahuje, rozličných hodín zlatých a strieborných predmetov, na žiadosť zdarma a franko zašlem. II.

Oznamy prijíma

administracia

„Krest'an“

Budapest,

Szentkirályi-utca 28.

DOLICIN jehož najchýrenejší lekári a professori s výtečným účinkom upotrebuju pri suchej nemoci (tuberkulosi), kašľaní, zachripnutí, prsný a pľúcnych nemociach, katáre, astme, fažkom dýchaní, suchom kašľaní a gágorovných nemociach horúčku a potenie zastavi. Pri deiskom somarskom kašľi **Dolicin** neviané účinky preukáže. Cena 1 kor. 40 hal. a 2 kor.

Dostať u **KORNELA DEMETER, lekárnik,** v Szászváros-e, Iskola-tér 53. sz.

Jedna fabrika na štoffy

pre nemožnosť platenia poverila «Országos Posztókviteléi Áruház» Budapest, VII/8., Rottenbiller-utca číslo 4/B., s tým, aby svoju veľkú zásobu štoffov nize vopred ustálenej ceny odpredala, preto výšspomenutá firma ustálila, že pošle na vidiek dobierkou za 5 zlatých na jedny úplné mužské šaty, 3 metre, najjemnejšieho čierneho, tmavo-modrého, barnavého alebo šedeého štoffu alebo práve v tých istých farbách kamgarnu. Môže sa tedy odporúčať, aby ste čím skôr objednali z tých jemných látok, lebo hotovosť, ako to predvídať, nebude dlho trvať.

Treba žiadať

vo vlastnom záujme

Pôvodnú Kathreiner

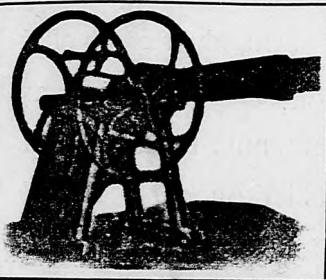
Kneipp sladovú kávu

len v bálíko ch ochranným znakom farára Kneipp a menom Kathreiner opatrených, chraňme sa nadevšetko jakékoľvek bezcenné napodobnenia odobierať.

04.11/d

Páni hospodári! Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firiem nám nepriateľských drahsie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti.

Odporúčam svoje najnovšie: **Mláčacky s oceľovými guľčikovými ložiskami**, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné.

Zentúre dľa najnovších modellov. **Zlepšené rajtáre**. **Výborné sečkovice** amerického a anglického systému. **Triery**. **Strúhadlá** na burgyňu. **Srotovníky** na zrnó. **Stroje na siatie**. **Pluhy**, **brány**. **Stroje na rezanie kapusty**. **Mač-**

kadlá na syr, **borievky** a na hlynu. **Železné mangle** na prádlo, **decimálne váhy** a stroje na lámanie stromovej kôry.

Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franko.

MICHAL TRESKON, fabrikant hospodárskych strojov

v Bytči (Nagy-Bittse).

Opravená elektrická vačková lampa.

Po pritlačení jedným prstom vydáva jasné elektrické lúče. Úplne nebezpečná! Sila svetla je 2 1/2 voltov. Sila svetla je úplne neodvislá od vetra a od počasia, snahu alebo dažďa. Cenejnejšie úplne opatrenej vačkovej elektrickej lampy je 3 koruny, so zväčšujúcou čočkou 4 kor. Náhradná batteria 1 kor.

POZOR: Ne-kupujte bezcenné napodobneniny, my dobre stojíme, zakiaľ by náhradná batteria musela byť potrebná, za tri mesiace svetlo vydávajúce. Jediné hotové zariadenie. Rozposiela sa na dobierku cestou F. Schwartz, elektrický-rukodelný dom, Viedeň, IX/4. Sechschimmelgasse 23/G. prizemie.

Na 90-dňovú príbu

zašlem každému nové, Mayer-sústavy Anker-Nickel-Roskopf-Patent-Remont-hodinky, s peknou retiazkou a schránkou za

2 zl.

poštovou dobierkou.

Najpríhodnejšie hodinky do práce pre jedného každého. **S trojročnou písomnou zárukou.** V prípade nezodpovedania, peniaze sa nazpät vráti. **Objednať možno len v hlavnom sklade spojenej dielne na hodinky Roskopf**

Leopold Mayer,

cis. a kráľ. spoľahlivý a statočný zaopatrovateľ

Viedeň, XIV., Mariahilferstrasse 187/P.

Chráňme sa od padelateľov.

Vianočné dary 1904.

V New-Yorku a v Londíne nešialani ani európejskú suchť zem a preto jedna na strieborné náradie fabrika nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som splnomocnený, splnomocnenstvo toto plniť a nazáklade tomto za 6 zl. 60 krajciarov nasledujúce náradie pošlem:

- 6 kusov veľmi fajnové stolové nože so pravdivou anglickou klingou
- 6 kusov amerického patentovaného striebra vydlíčky,
- 6 kusov amerického patentovaného striebra jedacie ližice,
- 12 kusov amerického patentovaného striebra kávové ližice,
- 1 kus amerického patentovaného striebra polievkovú ližicu,
- 1 kus amerického patentovaného striebra mliekovú ližicu,
- 6 kusov Anglická Viktoria spodnie táčce.
- 2 kusy imponantné stolové svietniky,
- 1 kus tajnové cukrové sitko,

42 kusov spolu len 6 zl. 60 kr.

Tieto 42 kusy predtýmto 40 zl. koštovali a včel len 6 zl. 60 kr. v najlavnejšej cene je k dostaniu. Americké a patentované striebra je jedna s vonku a s nátra biela kova, ktorá striebornú farvu aj 25 rokov udrží začo ja garantujem. Svedectvom tomu, že tento oznam

neni kamstvo

zavazujem sa bár komu, komu sa náradie nepaci peniaze spätky dať. Nech nikto nezamešká túto pohodlnú príležitosť použiť žebý si túto okrášľujúcu garnitúru nezaobstaral

ktorá utešeným svadbo a iným darom je,

d'álej do každej lepšej domácnosti príliž je súca, k dostaniu je výlučne len u

A. HIRSCHBERGA

amerického patentovaného striebra závod

Viedeň, II., Rembrandstrasse 19B Telefon 14597.

Rozposielky na okolie s dobierkou alebo peniaze vopred v postaní. Ku tomu čistiaci prach 10 kr. Opravdivý len na boku vydiacu ochraňujúcou markou (zdravotná kova).

Výťah s tisíce uznajúcich listov:

S prvou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu garnitúru za 6 zl. 60 kr. Koložvár barón Bánffy jeho exell. s prvou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu zásielku. Kaloča, Ján Majorossy, kanonik.

Zasielku s jedacím servicom som obdržal, veľmi som spokojný nech mi ešte jednu takúto garnitúru 42 kusí na dobierku s amerického patentovaného striebra pošl'ú. Bozovič, Kr.-Sörénska st.

S. Keresztes hlavný slúžny. Jej Excellentia, barónka Edelsheimova čo najvrlejšie odporúčala mne Váš stolový nábytok, prečo esadnm Vás, rácte i mne dvojo takýchto nábytkor, po 6 zl. 50 kr. posiat'. Gr. Helena Tisza, rod Degenfeld-Schomberg